

ستاد مرکزی هیئت‌های واگذاری زمین

جمهوری اسلامی ایران

شماره ۲۰۶۱۲

تاریخ ۴ / ۱۰ / ۱۳۶۹

پوست

اداره کل سرخانه شورای گنجان
شماره ۱۴۹۸
تاریخ ۵ / ۱۰ / ۱۳۶۹

محضرانور فقهای محترم شورای نگهبان دامت برکاتهم

سلام علیکم ، احتراماً " عطفبه نظرآن شورای محترم طی نامه شماره ۵۹۷ مورخ ۶۹/۸/۳۰ عنوان ریاست محترم دیوان عدالت اداری درمورد مغایرت ۳ ماده و تبصره از آئین نامه اجرائی قانون کشت موقت که درتاریخ ۶۵/۱۱/۲۹ به تصویب هیئت وزیران رسیده است به استحضارمیرسد اگرچنانچه قبل ازاعلان نظرشورای محترم ازنماینده دستگاه اجرائی توضیحات واطلاعات مربوطه خواسته میشد شایدنتیجه اظهارنظر غیرازموارد اعلان شده میبود ، علیهذا به جهت اهمیتی که نظرات ارائه شده از نظرسیاسی اجتماعی درصورت اجرا در سطح جامعه ایجاد خواهندنمود وپیرومذاکرات باحضرات آیات محمدی گیلانی ومومن بدینوسیله موارد زیر درارتباط با نظرات ارائه شده تقدیم میگردد .

۱ - درمورد تبصره ۳ ماده ۱۲ که شورای محترم نگهبان قراردادهائی راکه توسط هیئت و ارگانها و نهادهای مالکین منعقدشده رامستثنی ندانسته و بنابراین به موجب این اظهارنظرکلیه اینگونه اراضی میبایست به مالکین مستردگردد به استحضارمیرسد ،

بعدازپیروزی انقلاب اکثریت مالکین جرات ویا امکان حضور در روستا برایشان ممکن نبود ویا بین مالکین و زارعین برسر مالکیت اختلاف بودولذا مقدار معتنی بهی از اراضی بلاکشت باقی مانده بود براین اساس شورایعالی قضائی درشهریور ماه ۵۹ ستادمرکزی رامکلف کرد که با عقد قرار داد اجاره یا مزارعه این اراضی را به خوش نشیان یا متصرفین قبلی ویا حتی ارگانها و نهادهای ازقبیل سپاه و جهاد بصورت یکساله وموقت واگذارنمایند که ازیک طرف سلطه مسدود بطور کل قطع نمود وازطرف دیگر اراضی بلاکشت نماند که خصوصاً " احتمال درگیری بااستکبار جهانی وجود داشت (اوایل شروع جنگ) بانثستی که با شورایعالی قضائی صورت گرفت دستورالعملی راستادمرکزی تهیه نمودوبرای تصویب به شورای عالی قضائی تقدیم کرد که ازتصویب گذشت و برای اجرا به ستاد وقوای انتظامی جهت همکاری ابلاغ گردید ، برحسب آن دستورالعمل - شورائی بنام شورای کشت تشکیل شده که عمده ترین وظیفه آن انعقاد قرار داد برروی اراضی فوق وزیرکشت قرار گرفتن آنها بود ، واین اراضی بیش از ۹۰٪ اراضی کشت موقت راشامل میشود ، بنابراین آنچه ازکشت موقت به ذهن تبادرمیکنداراضی است که بوسیله یکی از ارگانهای مربوطه بین متصرف و آن ارگان قرار داد منعقد گردیده باشدنه مواردی که خودمتصرف زمین را بدون مراجعه به یکی از ارگانها متصرف نموده ودرطول این چندسال هم برای گرفتن وام ، خدمات ، نهاده های کشاورزی از قبیل کود ، بذر ، سم ، ماشین آلات ، تعویض موتورپمپ ، تعمیرچاه مراجعه نکرده ومواردی که تا به حال متصرفین مراجعه نکرده باشندکمتر از ۵٪ ازکل ۸۵۰ هزارهکتارمیباشد وتذکر این جمله نیز ضروری است که انعقاد قرارداد بیسین

ستاد مرکزی هیئت‌های واگذاری زمین

شماره

تاریخ

پوست

ارگانها و متصرفین نه بعنوان این بوده که نمایندگی از طرف مالک داشته باشند بلکه هدف اصلی عدم قطع سلطه مالک و گرفتن تعهد کتبی از متصرف مبنی بر اینکه این واگذاری موقتی است و نظرنهایی با مجلس شورای اسلامی است، مجلس هم روی این اراضی تعیین تکلیف نموده، بنابراین اگر این اراضی را مشمول ماده واحده ندانیم و جزء مصادیق توافق مالک بحساب بیاوریم اولاً " مستلزم تخصیص اکثر قریب به اتفاق مستهجن خواهد بود و ثانیاً " بارسیاسی اجتماعی غیر قابل کنترلی را در بیش از ۴۰۰۰ روستا بار خواهد آورد. مشروح مذاکرات مجلس نیز برای مزید اطلاع آن حضرات محترم خالی از فایده نخواهد بود و خصوصاً " اینکه آمار اراضی کشت موقت که به مجلس شورای اسلامی جهت تعیین تکلیف تقدیم گردیده بر حسب همین آمار بوده (آمار میزبان اراضی قرارداد منعقد شده) زیرا اراضی که خود متصرفین تصرف نموده بودند و تا آن زمان به هیئت یا ارگان دیگری مراجعه نکرده بودند اطلاعی در دست نبود در عین اینکه رقم هم بسیار پائین بود، شاهد دیگر بر عرایض فوق اینک یکی از اعضا، شورای عالی قضائی طی بخشنامه ای اعلان کرد که - مواردیکه بین متصرف و هیئت یا یکی از نهادها و ارگانها قرارداد اجاره یا مزارعه منعقد نشده باشد از مصادیق کشت موقت نخواهد بود اگرچه این نظر بوسیله سخنگوی شور اجناب آقای مقتدائی رسماً " رد شد ولی خود این نظر در آن بهترین دلیل است بر اینکه موارد فوق متبادریه ذهن از اراضی کشت موقت است.

۲ - در مورد ماده ۱۲ که اراضی مورد توافق در دفاتر اسناد رسمی بایستی تنظیم موافقت نامه نمایند با توجه به تبعاتی که از موارد مشابه در سالهای گذشته وجود داشته و توافق‌های غیر رسمی که بعد از مستثنی شدن از قانون - از اجراء آن توافقات خودداری شده است به منظور ایجاد تضمین لازم جهت اجراء توافق نامه‌ها پیش بینی شده این توافق در دفاتر اسناد رسمی به تأیید برسد، لذا چنانچه نظر فقهای محترم انحصار است میتوان آنرا به این صورت اصلاح نمود که کسانی که بعد از تصویب قانون به هر صورت شرعی در اراضی ^{کشت} موقت توافق دارند توافق آنها بایستی در یکی از مراجع قانونی نظیر دفاتر اسناد رسمی یا محاکم قضائی و مورد تأیید قرار گیرد تا برای طرفین و دستگاه مجری ضمانت اجرائی داشته باشد.

۳ - در مورد ذیل تبصره ماده ۳ که خلاف موازین شرع شناختن نظر ستاد مرکزی واگذاری زمین بصورت قطعی و لازم الاجراء عنوان گردیده به استحضار میرسد:

باتوجه به اینکه مدت اجرای قانون محدود است حتی مجمع محترم تشخیص مصلحت اجرای قانون را در مدت اعلام شده کافی ندانسته و لذا دو سال دیگر بمدت اضافه نمودند و در حال حاضر حدود یک سال از عمر ۵ ساله اجراء باقی نمانده است و از طرفی قانون بعنوان ضرورت به تصویب رسید و هیئت‌ها را بعنوان مجری ملزم به اجرای قانون در مقطع زمانی فوق

ستاد مرکزی هیئت‌های واگذاری زمین

شماره

تاریخ

پیوست

همای
نموده است ، لازمه این تفویض اجرا اینستکه جزء در مواردی که در قانون بعهده مراجع قضائی محول گردیده است (دادگای
انقلاب) نظراین نهاد مورد قبول قرار گیرد ، خصوصا " اینکه دیوان عدالت اداری نیز احکام و رای هیئت های بررسی و بعضا "
نظر ستاد را نیز نقض میکند از طرفی بر طبق آئین نامه اجرائی پس از تشخیص و حکم هیئت ۷ نفره در استان در صورت اعتراض
هیئت موظف به بررسی مجدد میباشد و بعد از تجدیدنظر چنانچه مالکین یا زارعین بر اعتراض خود باقی باشند پرونده جهت
بررسی و نظرنهائی به ستاد مرکزی واگذاری زمین ارسال و با حضور نمایندگان ولی فقیه و قوه قضائیه و سایر دستگاههای
اجرائی مجددا " مورد بررسی قرار گرفته و حکم قطعی صادر میگردد .

حالا اگر قرار باشد محاکم در استانها و شهرستانها نیز با برداشتهای متفاوت از قانون و بر اساس قوانین مورد عمل
خود که بر اساس احکام اولیه بوده به بررسی صدها پرونده بیش از ۸۵۰ هزار هکتار زمین و بیش از ۱۵۰ هزار نفر ذینفع -
رسیدگی نمایند نه تنها اجرای قانون در یکسال آینده به اتمام نمیرسد بلکه در سالهای آینده نیز موضوع اراضی کشت
موقت بعنوان یک نزاع دائمی بین مالکین و زارعین باقی خواهد ماند که زمین ناشی از نا امنی ایجاد شده در کل اراضی
کشاورزی کشور را نظام جمهوری اسلامی ایران بایستی متحمل گردد .

در حال مستدعی است به نکاتی که عرض شد عنایت فرموده و باتوجه به اینکه بر اساس تقاضای این نهاد دیوان
محترم عدالت اداری نیز در مورد اظهار نظر فوق هنوز اقدامی ننموده اند ترتیبی اتخاذ فرمائید که خدای نکرده بحرانی در
کشور بوجود نیاید .

من التوفیق ۰۰۰۱

نماینده ولی فقیه در ستاد مرکزی هیاتهای واگذاری و

احیاء اراضی

محمی الدین فاضل هرنندی